

ग्रामिण कृषि मौसम सेवा

उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग
हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला पत्रक - सिंधुदुर्ग
कालावधी (दिनांक २४.०२.२०२१ ते २८.०२.२०२१)

अंक १६/२०२१							दिनांक २३.०२.२०२१		कालावधी ५ दिवस				
मागील आठवड्यातील हवामान घटकांची प्रत्यक्ष नोंद (१६/०२/२०२१ ते २२/०२/२०२१ पर्यंत)							हवामानाचे घटक		पुढील पाच दिवसांचे हवामान घटकांचे पूर्वानुमान (वैधता २४.०२.२०२१ ते २८.०२.२०२१ पर्यंत)				
१६/०२	१७/०२	१८/०२	१९/०२	२०/०२	२१/०२	२२/०२	दिनांक		२४/०२	२५/०२	२६/०२	२७/०२	२८/०२
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मि. मी)		०	०	०	०	०
३४.०	३५.०	३५.०	३४.०	३५.०	३५.०	३४.०	कमाल तापमान (अ. से)		३५	३५	३४	३५	३५
१८.५	१८.५	१९.०	१९.०	२०.०	१९.०	१८.०	किमान तापमान (अ. से)		२०	२१	२०	२०	२०
निरभ	निरभ	निरभ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	सकाळ	मेघाच्छादन (ऑक्टा.)	३	३	२	१	०
निरभ	निरभ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	दुपार						
९२	९२	९१	९१	८४	९३	९३	सकाळची सापेक्ष आद्रता(%)		६७	६४	६६	६२	७२
५५	४४	४०	४१	३६	४७	४५	दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)		३६	३४	३५	२७	२८
१.६	१.३	१.४	१.८	२.७	३.०	२.३	वा-याचा वेग (कि.मी/तास)		००५	००३	००८	००७	००७
स्थिर	स्थिर	पूर्वोत्तर/ ईशान्ये कडे	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	सकाळ	वा-याची दिशा	ईशान्ये कडे	पूर्वोत्तर/ आग्नेये कडे	दक्षिणोत्तर/ आग्नेये कडे	दक्षिणोत्तर/ आग्नेये कडे	आग्नेये कडे
पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पूर्वोत्तर/ ईशान्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	दुपार						
मागील वर्षातील (२०२०) पर्जन्य (मि. मी)				१/०१/२०२१ पासूनचे पर्जन्य (मि. मी)			१/०६/२०२१ पासूनचे पर्जन्य (मि. मी)			मागील आठवड्यातील पर्जन्य (मि.मी)			
४८६०.०				११.६			०.०			०.०			

पुढील ५ दिवसांच्या हवामानाची सामान्य स्थिती

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसांमध्ये दिनांक २४ ते २८ फेब्रुवारी, २०२१ या कालावधी दरम्यान पर्जन्यमान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमध्ये घट होण्याची शक्यता आहे. तसेच हवामान कोरडे व मुख्यत्वे निरभ राहण्याची शक्यता आहे. असा अंदाज प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्याकडून वर्तविण्यात आला आहे.

इशारा

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसासाठी प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्या कडून पर्जन्यासंबंधी कोणताही इशारा देण्यात आलेला नाही.

सर्वसाधारण कृषि सल्ला

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात दि. १९ ते २२ फेब्रुवारी, २०२१ या कालावधी दरम्यान ब-याच ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस पडला आहे. सध्या आंबा पिकाच्या फळांची अवस्था छोटी, मध्यम तसेच काढणी अवस्थेत असून काही ठिकाणी तुरळक प्रमाणात तिस-या बहारास सुरुवात झाली आहे. या पाउसाचा मोहोरावर व फळांवर करपा रोगाचा प्रादुर्भाव होऊन नुकसान होऊ नये यासाठी आंबा पिकावर कार्बेन्डॅझीम ५० टक्के पाण्यात विरघळणारी पावडर (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा थायोफिनेट मिथिल ५० टक्के पाण्यात विरघळणारी पावडर (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा प्रोपिनेप ७५ टक्के पाण्यात विरघळणारी पावडर (२० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) यापैकी कोणत्याही एका बुरशीनाशकाची गरजेनुसार फवारणी करावी.

संक्षिप्त संदेश सल्ला

आंबा फळावरील करपा नियंत्रणासाठी कार्बेन्डॅझीम ५०% पाण्यात विरघळणारी पावडर १० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणात फवारावे.

हवामान अंदाजावर आधारीत कृषि सल्ला

पिकाचे नाव	पिकाची अवस्था	पिक निहाय कृषि सल्ला
आंबा	फुलोरा ते फळधारणा	सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात दि. १९ ते २२ फेब्रुवारी, २०२१ या कालावधी दरम्यान ब-याच ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस पडला आहे. सध्या आंबा पिकाच्या फळांची अवस्था छोटी, मध्यम तसेच काढणी अवस्थेत असून काही ठिकाणी तुरळक प्रमाणात तिस-या बहारास सुरुवात झाली आहे. या पाउसाचा मोहोरावर व फळांवर करपा रोगाचा प्रादुर्भाव होऊन नुकसान होऊ नये यासाठी आंबा पिकावर कार्बेन्डॅझीम ५० टक्के पाण्यात विरघळणारी पावडर (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा थायोफिनेट मिथिल ५० टक्के पाण्यात विरघळणारी पावडर (१० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) किंवा प्रोपिनेप ७५ टक्के पाण्यात विरघळणारी पावडर (२० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) यापैकी कोणत्याही एका बुरशीनाशकाची गरजेनुसार फवारणी करावी. ज्या ठिकाणी जोराचा पाऊस झाला आहे अशा ठिकाणी तसेच आजूबाजूच्या भागात तयार आंबा फळांवर फळमाशीचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता आहे. त्यासाठी बागेत डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाने शिफारस केलेले रक्षक फळमाशी सापळे हेक्टरी चार या प्रमाणात लावावेत. तसेच बागेत गळून पडलेली सर्व आंबा फळे वेचून नष्ट करावीत अथवा खड्ड्यात गाडून टाकावीत. हापूस आंबा फळे १४ आणे तयार असताना काढणी करावीत. फळे पिकात घालताना फळ कृतीचा प्रादुर्भाव वाढू नये यासाठी फळांना उष्ण जल प्रक्रिया द्यावी. त्यासाठी फळे ५२° से. तापमानाच्या पाण्यात १० मिनीटे बुडवून नंतर आडीत घालावीत. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता आंब्यामध्ये फळधारणा झालेल्या ठिकाणी कोवळ्या फळांची गळ होण्याची शक्यता आहे. तरी फळगळ टाळून उत्पन्न वाढविण्यासाठी व फळांची प्रत सुधारण्यासाठी फळे वाटाणा, गोटी व सुपारीच्या आकाराची असताना १ टक्का पोटॅशियम नायट्रेटची तीन वेळा फवारणी करावी. फळे वाटाण्याच्या आकाराची झाली असल्यास २० पीपीएम नॅप्थॅलिन अँसिटिक अँसीड (१ ग्रॅम ५० लि. पाण्यातून) या संजिवकाचे द्रावण मोहोरावर फवारावे. दुसरी फवारणी फळे गोटीच्या आकाराची झाल्यावर करावी. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता पाण्याची उपलब्धता असल्यास फळधारणा झालेल्या झाडांना विस्तारानुसार प्रती झाड १५०-२०० लि. पाणी १५ दिवसांच्या अंतराने द्यावे. बाष्पीभवन कमी करण्यासाठी जांभा जमिनीमधील आंबा कलमांना गवताचे आच्छादन द्यावे.

काजू	फळधारणा	काही ठिकाणी सध्यपरिस्थितीत काजू पिक हे फळधारणेच्या अवस्थेत तर काही ठिकाणी बिया बाहेर पडण्याच्या अवस्थेत आहे. अश्या ठिकाणी बोंडू व बियांवरती फुलकिड्यांचा प्रादुर्भाव आढळून आलेला आहे. नियंत्रणासाठी आवश्यकतेनुसार असिटामॅप्रिड ०.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी या प्रमाणात फळे वाटाणा आकाराची झाल्यावर फवारणी घ्यावी. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता काजूच्या मोठ्या लागत्या कलमांना १५ दिवसांच्या अंतराने १५० - २०० लीटर पाणी प्रति कलम याप्रमाणे द्यावे. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता नवीन लागवड केलेल्या कलमांना पहिल्या २ वर्षात उन्हाळ्यात ८ दिवसांच्या अंतराने ३० ली. पाणी प्रति कलम याप्रमाणे द्यावे.
नारळ	फळधारणा	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता नारळ बागोस ८ ते १० दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी. नारळावरील सोंड्या भुंगा या किडीच्या नियंत्रणासाठी भुंग्याने पाडलेली भोके १० टक्के कार्बारील भुक्टी व वाळूने बूजवून घ्यावीत. तसेच खोडावर १ मिटर उंचीवर गिरमितच्या सहाय्याने १५ ते २० से.मी. खोल तिरपे भोक पाडून त्यामध्ये २० मि.ली. ३६ टक्के प्रवाही मोनोक्रोटोफॉस नरसाळयाच्या सहाय्याने ओतावे आणि भोक सिमेंटच्या सहाय्याने बंद करावे.
सुपारी	फळधारणा	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता सुपारी बागोस ८ ते १० दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
वायंगणी भात	फुटवे फुटण्याची अवस्था	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता पूर्णलागवड केलेल्या उन्हाळी भात शेतामध्ये सुरुवातीचे ८ ते १० दिवस पाण्याची पातळी २ ते ३ से.मी. ठेवावी. त्यानंतर ५ से.मी. पर्यंत वाढवावी. भात पिकातील तण नियंत्रण करावे. लावणीनंतर एक महिना झालेल्या भात पिकास ४० कि. ग्रॅम प्रती हेक्टर (८७ कि.ग्रॅ. युरीया) याप्रमाणे नत्राचा पहिला हप्ता द्यावा. भातावर करपा रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास ट्रायसायक्लॅझोल १० ग्रम किंवा आयसोप्रोथिऑलेन १० मिलि प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. भातावर पाने गुंडाळणारी अळीचा प्रादुर्भाव आढळल्यास नियंत्रणासाठी २५% प्रवाही क्विनॉलफॉस २ लिटर किंवा ट्रायझोफॉस ४०% प्रवाही ६२५ मिली किंवा लॅमडासायहॅलोथिन ५% प्रवाही २५० मिली प्रति ५०० लिटर पाण्यामध्ये मिसळून एक हेक्टर क्षेत्रावरती फवारावे.
भुईमुग	फुलोरा अवस्था	भुईमुगाचे पीक एक महिन्याचे होऊन त्यास फुले येण्यास सुरुवात झाली असल्यास त्यात निंदणी करून भर देण्याचे काम हाती घेण्यात यावे. त्यासाठी विद्यापीठाने विकसीत केलेल्या "स्वस्तीक" या भरणी अवजाराचा वापर करावा. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता भुईमुग पिकाच्या वाढीच्या कालावधीमध्ये पाण्याच्या दोन पाळ्यातील अंतर १५ ते २० दिवस ठेवावे.
कुळीथ	फुलोरा ते शेंगा अवस्था	अंगओलीत असल्यास कुळीथाला पाण्याची गरज नसते. परंतु ओलावा कमी असलेल्या जमिनीमध्ये पिकाला फुलो-यात असताना आणि शेंगा पोसण्याच्या काळात पाण्याच्या २ पाळ्या द्याव्यात. गरजेपेक्षा जास्त पाणी दिल्यास पिक फुलो-यात न येता फक्त शाखिय वाढ होत राहते. यासाठी पाण्याचा अति वापर टाळावा. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता व सद्यस्थितीत कुळीथ पिक हे फुलोरा अवस्थेत असल्याने पिकास पाण्याची पहीली पाळी द्यावी, गरजेपेक्षा जास्त पाणी देऊ नये.
चवळी	फुलोरा ते शेंगा अवस्था	अंगओलीत असल्यास चवळी पिकाला पाण्याची गरज नसते. परंतु ओलावा कमी असलेल्या जमिनीमध्ये पिकाला फुलो-यात असताना आणि शेंगा पोसण्याच्या काळात पाण्याच्या २ पाळ्या द्याव्यात. गरजेपेक्षा जास्त पाणी दिल्यास पिक फुलो-यात न येता फक्त शाखिय वाढ होत राहते. यासाठी पाण्याचा अति वापर टाळावा. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता व सद्यस्थितीत चवळी पिक हे फुलोरा अवस्थेत असल्याने पिकास पाण्याची पहीली पाळी द्यावी, गरजेपेक्षा जास्त पाणी देऊ नये.
कडवा वाल	फुलोरा ते शेंगा अवस्था	पिक फुलो-यात आल्यावर शेंगा पोखरणा-या अळीच्या नियंत्रणासाठी मॅलॅथिऑन २ मिली प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. वाल पिकास पिकाच्या वाढीच्या सर्व अवस्थांमध्ये जमिनीमध्ये ओलावा असणे आवश्यक आहे. पिकाला फुलो-यात असताना आणि दाणे भरण्याच्या काळात पाण्याच्या २ पाळ्या द्याव्यात. ज्यादा पाण्यामुळे वालाची शाखिय वाढ होते व उत्पन्न घटते. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल व किमान तापमानात वाढ होऊन आद्रतेमधील घटीबरोबर ढगाळ हवामानाची शक्यता लक्षात घेता व सद्यस्थितीत कडवा वाल पिक हे फुलोरा अवस्थेत असल्याने पिकास पाण्याची पहीली पाळी द्यावी, गरजेपेक्षा जास्त पाणी देऊ नये.
मिरची	फुलोरा ते फळधारणा	मिरचीवर बोकड्या किंवा चुरडा मुरडा रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास रोग नियंत्रणासाठी व रोगकारक किडींच्या उदा. फुलकिडे व पाढरी माशींच्या नियंत्रणासाठी लागवडीनंतर १५ दिवसांनी फोरेट १० कि./हे. द्यावे तसेच डायमिथोएट ३०% प्रवाही १ मिली + गंधक २ ग्रम किंवा मॅन्कोझेब २ ग्रम प्रती लिटर पाण्यात मिसळून पूर्णलागवडीनंतर १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने फवारावे.
सदर कृषि सल्ला पत्रिका ही डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाच्या, प्रादेशिक फळ संशोधन केंद्र, वेंगुर्ले व उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे येथील "ग्रामीण कृषि मौसम सेवा" योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशी वरून तयार करून प्रकाशित करण्यात आली.		
डॉ. प्रदिप चं. हळदवणेकर सहयोगी अधिष्ठाता तथा नोडल ऑफिसर कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१		डॉ. यशवंत चं. मुठाळ तांत्रिक अधिकारी कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१